

met saa betids, at ikke blot Udvalget, men selve dette Thing kan faae Leilighed til at udtale sin Mening om Sagen.

Tale: Jeg haaber, at det fremgaar af de to Foredrag, vi have hørt om denne Sag, at Spørgsmaalet om Forholdet mellem Skat paa fast Eiendom og Skat efter Formue og Leilighed, er et meget brændende Spørgsmaal, og, naar den ærede sidste Læser sagte at berolige de smaa Grundeiere med den Trøst, at der i Byraadene sidder flest Grundeiere, forekommer det mig netop, at det ærede Medlems tidligere Ytringer, om han hukker rigtig paa dem, ville indeholde en tydelig Forklaring af, at man aldeles ikke har Noget at vente af den Omstændighed, at der sidder mange Grundeiere i Byraadene, thi de fleste af dem, der sidde i Byraadene, ville falde ind under den Kategori, som efter det ærede Medlems Bys Exempel ville komme til at betale en ikke ringe Del af den Formue og Leilighed, som hans Byraad skulde springe op til, hvis der skulde lignedes efter Loven af 11te Februar 1863. Det vil være nyttigt for det ærede Things Medlemmer ligesom det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) og for Odense Amts 1ste Valgkreds (S. Koch) at studere, hvad der er gaaet forud for denne Lows Vedtagelse her i Rigsdagen. Thi man maa spørge sig selv: Hvorfor staa alle disse mange detaillerede Bestemmelser her i denne Lov? Er der ikke her paa dette Punkt nogle Interesser paa Spil, med Hensyn til hvilke man maatte endogsaa ikke ret er kommen til Indseende af, hvad den egentlig dybere Betydning af dem har været. Den ærede Læser fra Odense Amts 1ste Valgkreds omtalte, at det daværende Folkesting ved sit Udvalg havde slaaet den Grundsaetning fast, at en Del af Statterne skulde oppebæres af den faste Eiendom. Det kan vist være rigtigt, men kun med stor Modifikation. Det har, kan man gjerne sige, været et stort Savn, for saadanne Forholds Skyld som det her foreliggende, at der ikke i denne Sal har siddet mange egentlige Kjøbstadborgere. Det vilde være for vidtløftigt at gaa ind paa Forholdene i vore mindre Kjøbstæder, men det maa dog siges, at de fleste af vore Kjøbstæder ingenlunde have faaet den Udsvilling, at man kan sige, at deres Grundeiere have nogen egentlig Indtægt af deres faste Eiendomme, da de faste Eiendomme, ligesom Tilfældet er ude paa Landet, for en stor Del høre med til disse Folks Bedrift. Det er det, de leve af, saaledes at de altsaa slet ikke have nogen særlig Indtægt af deres Stæder. Man er imidlertid kommen saa vidt i adskillige Kjøbstæder, at man kan gjøre Grundene frugtbringende ved at leie dem ud og saaledes tage en anden Indtægt af dem end den, der hører med til selve Næringen. Det var netop et af de Punkter, vi toge Hensyn til, den Gang vi bragte

den bestaaende Næringsstat ud af Kjøbstads-Statelovgivningen, hvorved man, foruden at tage Formue- og Leilighedsstat af disse Næringsdrivende i Kjøbstæderne, tillige desuden havde lagt en Næringsstat paa borgerlig Næring i Kjøbstæderne. Altsaa man maa nødvendigvis dele de faste Eiendomsbesiddere i Kjøbstæderne i dem, der kun have den eller de faste Eiendomme, som nødvendig hører til deres Virksomhed, og som ikke have den mindste Udsigt til at kunne gjøre disse faste Eiendomme frugtbringende, saaledes at de tillige kunne have nogen anden Indtægt ud af dem, og i de Grundeiere, hvis Eiendomme ligge paa et godt Strøg, hvor det kan betale sig at opføre Bygninger, som kunne leies ud, og som derved kunne give dem en større Skatteindtægt. Saadanne Forhold maa billigtvis tages i Betragtning. Naar nu Odense Kjøbstad har søgt at fremme dette Lovforslag og en anden større Bys Repræsentant tillige har været med til at indbringe det i det andet Thing, saa forekommer det mig, at der muligvis kunde være Spørgsmaal om, at nogle Byer maatte være saaledes stillede, at de maatte være brøstholdne ved at skulle lignedes efter Loven af 11te Februar 1863, og at der kunde tages Hensyn til dem. Men jeg tror rigtignok, at man meget maatte vogte sig for, at man udstrakte denne Lov, der muligvis kunde have Betydning for et Par Byer, til andre Byer, som maatte slet ikke vide, hvad det nu ved denne Leilighed dreier sig om, og som paa den anden Side kunne blive brøstholdne, hvis Loven skulde udføres i dem efter de samme Ønsker, som ere gjorte gjældende i det andet Thing og her af det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds med Hensyn til hans Bys Forhold. — Da jeg nu har udtalt dette om Forholdet imellem Skat paa faste Eiendomme og Skat paa Formue og Leilighed i Kjøbstæderne, vil jeg med den ærede Formands Tilladelse tillade mig at drage en Sammenligning med Forholdet imellem Skat paa faste Eiendomme paa Landet og Skat efter Formue og Leilighed. Her er der nu et ganske andet Forhold, og det kan siges aldeles kort. Det maa vistnok være undgaaet vedkommende Lovgivers Opmærksomhed, at man har taget et Skatteobjekt og brugt som Gjenstand for Beskatning, der er saa høist ulige som Hartfornt paa Landet, thi det behøver jo kun at siges, at det er en fuldstændig Urimelighed at lignedes det samme Beløb paa tiendefrit og tiendepligtigt Hartfornt. Man behøver jo ikke at sige Mere, men man kan kun undre sig over, at man har været stillet saaledes med Hensyn til Lovgivningen her i Landet, at man virkelig frit er gaaet ind paa at tage et Skatteobjekt som dette, hvorefter der lignedes ens paa begge Dele, og det saa meget mere, som netop det tiendefri Hartfornt, der altsaa svarer akkurat den samme Skattebyrde som det tiendepligtige med Hensyn til Formue og Leilighed, jo netop af Tienden oppe-